

кою / поглядом та створення коментарів – як написання словесних, так і надси-
лання сучасних яскравих анімованих зображень.

Список використаних джерел

1. Лычковская О. Р. Феномен «поделиться информацией» как современная коммуника-
тивная практика социальных медиа: социальные, психологические и риторические функции.
*Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Соціологія і політичні на-
уки.* 2015. Т. 20. Вип. 1(22). С. 33–39.
2. Масі Н. І. Про сутність поняття «комунікаційна культура суспільства». *Бібліотеко-
знавство. Документознавство. Інформологія.* 2010. № 4. С. 73–78.
3. Настояща К. В. Комунікативні практики соціальних мереж: фактори та вектори транс-
формації. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики.* 2018. Вип. 77.
С. 118–126.
4. Спам та листи щастя. URL: <https://help.viber.com/hc/uk/articles>
5. Тернопільська В. Теоретичні аспекти феномена «соціально-комунікаційна культура».
Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2007. Вип. 22. С. 44–50.

**Петрова І. О., канд. іст. наук,
доцент кафедри інформаційної діяльності;
Приходько К. В., здобувач вищої освіти,
Маріупольський державний університет м. Київ**

ДОКУМЕНТОЗНАВЧА ОСВІТА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ

Підготовку документознавців в Україні розпочато у 1990-х роках з метою вирішення питань відсутності в освітній сфері нової незалежної держави само-
стійної спеціальності, а також задоволення потреб роботодавців та наповнення
ринку праці кваліфікованими спеціалістами, здатними створювати, отримувати,
опрацьовувати, зберігати, використовувати, систематизувати, класифікувати,
поширювати, захищати документну інформацію.

Розвиток української держави, а саме орієнтування на принципи інформа-
ційного суспільства, впровадження інформаційних технологій у майже всі сфери
діяльності українського суспільства впливають на еволюцію документознавчої
освіти, підвищують її популярність та конкурентоспроможність. Нова спеціаль-
ність – «Документознавство та інформаційна діяльність» – викликає інтерес і у
освітян, і у абітурієнтів, і у роботодавців, і у науковців. Саме останні розпочина-
ють дослідження основних питань і проблем організації і реалізації підготовки

фахівців-документознавців. Результати такої діяльності представлені дисертаціями, монографіями, науковими статтями та тезами.

Процес інтеграції документознавчої освіти в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа сприяв появі нового вектора наукових дискусій з питань підготовки документознавців в Україні. Актуальність обраної теми полягає в певному узагальненні інформації про становлення, розвиток та сучасний стан документознавчої освіти в Україні, що має вплинути на формування професійного світогляду майбутніх фахівців-документознавців.

Першою комплексною спробою узагальнити наукові публікації з проблем документознавства, зокрема і документознавчої освіти, став науково-допоміжний бібліографічний посібник «Українське документознавство (1991–2011)» [3]. До посібника включено монографії, підручники, автореферати дисертацій, науково-практичні посібники, публікації з наукових збірників, періодичних і серійних видань. Розділи 5 та 6 посібника містять інформацію про публікації з питань документознавчої професіології та професійних комунікацій. За кількісними показниками за період з 1991 до 2011 року опубліковано всього 1 658 наукових та науково-практичних праць, зокрема у розділі 5 – 240, а у розділі 6 – 50. За вказаний період з питань документознавчої професіології опубліковано дві монографії, сім авторефератів дисертацій, один науково-практичний посібник, сімдесят публікацій з наукових збірників, сто двадцять дев'ять періодичних і серійних видань. Вважаємо доцільним зробити акцент на таких публікаціях:

– «Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні», авторка С. Дубова. У цьому дисертаційному дослідженні з'ясовано, що розвиток документознавчої освіти для державного управління безпосередньо пов'язаний з державотворчими процесами та розвитком документознавчої науки. Систематизовано наукові публікації з проблем підготовки документознавців, виділено основні етапи наукових досліджень документознавчої освіти в Україні. Вперше формалізовано зміни у підготовці документознавців шляхом аналізу навчальних планів підготовки фахівців з 1997 до 2008 рр. Визначено хронологічний порядок введення спеціальностей у ВНЗ України у досліджуваний період. Уточнено зміст діяльності документознавців у сфері державного управління. Наведено характеристику тематичного інтернет-порталу з документознавства, теоретично обґрунтовано його структурну схему. Вперше обґрунтовано концептуальні засади підготовки документознавців для сфери державного управління, які базуються на положеннях про взаємозв'язок у змісті підготовки фахівців предметних галузей «документознавство» та «державне управління» [1];

– «Формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній підготовці», авторка О. Федорук. Професійна підготовка майбутніх фахівців розглядається невід'ємним склад-

ником усього освітнього процесу вищої школи, що орієнтується на ефективне формування їхньої фахової компетентності. На основі аналізу теорії і практики професійної підготовки майбутніх документознавців у ЗВО актуалізовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, уточнено сутнісні характеристики провідних понять. У процесі організації і проведення констатувального етапу експериментальної роботи визначено й схарактеризовано провідні фахові компетенції, критерії перевірки ефективності їх формування, показників та трьох рівнів сформованості досліджуваного феномена. Практичне значення результатів дослідження полягає у тому, що результати дисертаційної роботи можуть бути використані в системі професійної підготовки майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в закладах вищої освіти, у системі післядипломної педагогічної освіти, у самоосвітній діяльності майбутніх фахівців [4].

– Монографія О. Матвієнко «Документознавча професіологія: проблеми та перспективи», в якій визначені вимоги до моделі професіонала у контексті сучасної суспільної та інформаційно-технологічної ситуації, ключові проблеми її інформатизації [2]. Авторка окреслила низку завдань, що мають бути розв'язані науковцями-педагогами для якісної підготовки фахівців, а саме: проблема синтезу теоретичного вивчення феномену професії та практики професійної діяльності фахівця; прогнозування змісту професійного навчання документознавців, обумовленого залежністю його етапів (мета навчання – зміст навчання – освітня кваліфікаційна характеристика, навчальний план, навчальні програми – добір, систематизація і класифікація навчально-методичного матеріалу – оперативне корегування навчальної документації); самоідентифікація документознавця на соціально-професійному рівні у контексті управлінських функцій; соціалізація фахівця, прийняття документознавцем норм і цінностей сфери державного управління.

Для розуміння стану дослідження за період з 2012 до 2022 років було використано метод кількісного аналізу наукових публікацій у науково-періодичних виданнях «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» і «Студії з архівної справи та документознавства».

За 2012–2022 рр. в журналі «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» опубліковано 22 статті з питань документознавчої освіти. Найбільша кількість спостерігається у 2013 р. Найбільш популярними, актуальними для дослідників стали проблеми якісного покращення підготовки спеціалістів документознавців завдяки змістовному наповненню складника навчальних курсів, формуванню системи наукових і навчальних дисциплін документально-комунікаційного циклу на засадах інтеграції та модернізації ділових процесів, теоретичні і практичні аспекти підготовки фахівців спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність».

У науково-періодичному щорічнику «Студії з архівної справи та документознавства» за 2012–2022 роки опубліковано 3 статті з питань документознавчої освіти (у 2012, 2013 та 2017 роках). Найбільш популярними, актуальними для дослідників стали питання оцінювання діяльності УНДІАСД та його ролі в підготовці фахівців з документознавства в сучасних умовах та основні актуальні питання щодо підготовки фахівців спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки. Зосереджено увагу на стрімкому розвитку інформаційних технологій, які безпосередньо впливають на сферу діловодства.

Отже, зробивши аналіз наукових праць з питань якості підготовки документознавців, можна переконатися в тому, що інтегрованим характеристикам – компетенціям фахівців приділяється все більше уваги. У процесі освітньої й професійної підготовки фахівців документно-інформаційної сфери важливого значення набувають історико-педагогічні дослідження, що пов'язані з вивченням генезису документознавчої освіти в Україні в контексті соціально-економічного та інформаційно-технологічного розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Дубова С. В. Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні (1995–2008 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 27.00.02. Київ, 2010. 19 с.
2. Матвієнко О. Документознавча професіологія: проблеми і перспективи. *Вісник Книжкової палати*. 2007. № 5. С. 30–32.
3. Слободяник М. С., Політова О. А. Українське документознавство (1991–2011): наук.-допом. бібліогр. покажч. Київ, 2012. 176 с.
4. Федорук О. М. Формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній підготовці: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2020. 25 с.

*Перегуда С. П., слухач,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського, м. Київ*

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Суть розробленої методики оцінювання ефективності системи забезпечення інформаційної безпеки (СЗІБ) Міністерства оборони України та Збройних Сил України полягає в обчисленні шляхом розрахунку площ геометричних фігур –